

Riigikogu kultuurikomisjon
Lossi plats 1a
15165 Tallinn

Meie 11.12.2018 nr 4/339

Arvamuse esitamine autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu 757 SE kohta

Lugupeetud Aadu Must!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Riigikogu kultuurikomisjoni poole seoses autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõuga 757 SE, millega soovitakse muuta nn tühja kasseti tasu regulatsiooni salvestusseadmete osas. Järgnevalt esitame oma seisukohad eelnõu kohta.

1. Toetame igati põhimõtet, et autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele tuleb maksta õiglast hüvitist selle eest, et nende poolt loodud loomingut on lubatud inimestel kopeerida isiklikeks vajadusteks.

2. Eelnõuga soovitakse seda probleemi lahendada lisades tühja kasseti tasuga maksustatavate salvestusseadmete loetellu arvutid, mobiiltelefonid, televiisorid, digiboksid, kodukino süsteemid, mängukonsoolid, MP3/MP4 pleierid, muud audio või meediapleierid, salvestusvõimalusega auto helisüsteemid, multimeedia mängijad, settopboxid, videotuunerid, satelliitvastuvõtjad ja muud kantavad andmekandjad. Kaubanduskoja hinnangul ei ole eelnõuga pakutav lahendus kõige kuluefektiivsem ja õiglasem viis autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele hüvitise maksmiseks ja seda järgmistel põhjustel:

- Tühja kasseti tasu kogumisega kaasneb tuhandettesse eurodesse ulatuv administreerimiskulu, mille tulemusel väheneb autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele makstav hüvitis.
- Salvestusseadmete loetelu laiendamise suurenemine suurendab salvestusseadmete maaletoojate, tootjate ja müüjate halduskoormust.
- Lisaks suureneb nende ettevõtjate halduskoormus, kes kasutavad salvestusseadmeid oma ärilisel eesmärgil. Sellisel juhul on neil õigus autoriõiguse seaduse § 27 lg 6 alusel nõuda tagasi seadme pealt makstud tühja kasseti tasu.
- Järjest vähem inimesi kasutab eelnevalt nimetatud salvestusseadmeid autoriõigustega kaitstud teoste kopeerimiseks isiklikul otstarbel. Üha rohkem inimesi kasutab voogedastusel põhinevaid teenuseid (nt YouTube, Spotify, Netflix), mille puhul saab inimene valida, millal ja kus ta teenust tarbib ning koopia tegemine teosest ei ole enam vajalik. Isegi kui inimene teeb teosest koopia, siis on ta selle eest juba tasunud läbi teenuse hinna. Selliste teenuste

puhul on üldreeglina autorid andnud litsentsilepingutega õiguse teha teosest koopiaid isiklikuks kasutamiseks ning see ei lähe tühja kasseti tasu regulatsiooni alla. Seega riivab eelnõus sisalduv lahendus olulisel määral nende inimeste õiglustunnet, kes peavad maksma tühja kasseti tasu seadme pealt, mida nad ei kasuta või kes on läbi mõne teenuse juba maksnud autoritele hüvitist teose reprodutseerimise eest.

3. Kaubanduskoja hinnangul on kõige kuluefektiivsem ja mõistlikum lahendus maksta autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele õiglast hüvitist riigieelarvest ja seda järgmistel põhjustel:

- Tühja kasseti tasu kompenseerimisel riigieelarvest kaob praegune tasu kogumisega kaasnev administreerimise kulu, mille tagajärjel peaks suurenema autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele realselt laekuv summa.
- Riigieelarvest finantseeritav süsteem ei tekita ettevõtjatele halduskoormust. Tühja kasseti tasu kaotamisega väheneks teatud ettevõtjate halduskoormus ning nendel ettevõtjatel jääb rohkem aega tegeleda oma põhitööga ehk ettevõtlusega. Kui täiendada täna kehtivat tühja kasseti tasu süsteemi uute salvestusseadmetega, siis nende salvestusseadmete tootjate, maaletoojate ja müüjate halduskoormus suureneks võrreldes tänasega.
- Tühja kasseti tasu oleks õiglane küsida ainult nendelt isikutelt, kes kasutavad salvestusseadmeid ja –kandjaid teose kopeerimiseks isiklikuks vajaduseks. Kuna praktikas ei ole võimalik nii kitsalt sihtgrupilt tasu koguda, siis on mõistlik ja maksu administreerimise seisukohalt efektiivne, et õiglase hüvitise maksmisse panustab kogu ühiskond läbi riigieelarve.
- Juhime tähelepanu sellele, et intellektuaalse omandi õiguse kodifitseerimise raames tegi ekspertidest koosnev töögrupp mõned aastad tagasi samuti ettepaneku kaotada Eestis tühja kasseti tasu ning maksta autoritele õiglast hüvitist läbi riigieelarve. Sellist lahendust kasutatakse ka näiteks Soomes, Norras ja Hispaanias.

Eelnevast tulenevalt palume kultuurikomisjonil mitte toetada eelnõud 757 SE. Kui kultuurikomisjon soovib lahendada tühja kasseti tasu regulatsiooniga seonduvaid kitsaskohti, siis soovitame autoriõiguse seadusest jätta välja tühja kasseti tasu ning lisada seadusesse põhimõte, et autoritele makstakse õiglast hüvitist läbi riigieelarve. Selline lahendus võimaldab kõige efektiivsemalt maksta õiguste omajatele hüvitist ning vähendab samal ajal ettevõtjate halduskoormust.

Teeme ettepaneku sõnastada autoriõiguse seaduse § 27 järgmiselt:

„§ 27. Hüvitis audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise kopeerimise eest isiklikeks vajadusteks

(1) Autoril, esitajal ja fonogrammitootjal on õigus saada hüvitist audiovisuaalse teose või teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kopeerimise eest, mis toimub käesoleva seaduse paragrahvi 26 alusel.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

(2) Autorile, esitajale ja fonogrammitootjale makstava hüvitise suuruse arvutamise aluseks võetakse eelarveaastas hüvitise maksmiseks eraldatud riigieelarvelised vahendid.

(3) Hüvitise maksab välja Justiitsministeerium.

(4) Hüvitis makstakse kollektiivse esindamise organisatsioonile, kes teostab autori, esitaja ja fonogrammitootja õigusi.

(5) Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud hüvitise jaotamise määrad ning lõikes 2 nimetatud kahju hüvitamise arvestamise alused ja korra.“

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti täpsemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070